

SZÉKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZÉKELY UJSÁG

Megjelen hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postatakarékpénztári csekk- és kliring 10,489 sz. — Helyközi telefon 15. sz.
Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendők.

FELELOS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDOSÓF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendők. Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szóig szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet cm 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyilt-tér sora 1 korona

Most nem a fegyver, hanem a cél határoz!

Értsék meg küzdelmünket.

Írta: *Kossuth Ferenc.*

Mondják és ismételik, hogy az ország közvéleményének ellenszenves az obstrukció és ez imitt-amott könnyen meglehet, mert elméletileg véve, a kisebbség annak a többségnek az akaratát nem engedí érvényesülni, amely azt állítja magáról, hogy az ország választó közönsége nagy többségének nem pénzen vett, hanem tisztán megnyilatkozott akaratát képviseli.

Való igaz, hogy a parlamenti rendszer a többség uralmának az érvényesülése. Eddig csak tökéletlen kísérletek történtek arra nézve, hogy a kisebbség akarata is kifejezésre jusson, még pedig abban az arányban, amelyben az a választók közt tényleg létezik.

Egy kerületben például (vegyük példa gyanánt a dunavecsei kerületet) az utolsó választáspól három függetlenségi jelölt állt egy munkapártival szemben. Ha e kerületnek régóta képviselője nem lett volna a mi pártunk rendíthetetlen tagja, a kit atyám is jól ismert, becsült és szeretett és akit ősidők óta a kerülethez családi hagyományok csatolnak, — hol az ő apja jóvai 1848. előtt, a maga jószántából felszabadította jobbágyait — minden bizonnyal nem a köztisztelőben álló gróf Benyovszky Sándor győzött volna, hanem ellenfele, a miniszterelnök sógora.

Ha ez megtörtént volna, ami nagyon is valószínű volt, eltekintve, hogy a kerület függetlenségi pártja, a múlt választásoknál megnyilvánult káros irányatokból kifolyólag, három darabra tört és egymás ellen küzdött, velők szemben pedig egyetlen munkapárti jelölt állt, vajjon lehetett volna-e józanul azt állítani, hogy a dunavecsei kerület akarata a munkapárt mellett áll? Ezt állítani önámítás lett volna.

Vagy, hogy egy régibb példára hivatkozzunk, mikor 1896-ban Egerben, egyetlen egy szavazattal győzött Lukács László pénzügyminiszter Szederkényi Nándor függetlenségi ellen, vajjon lehetett-e azt állítani, hogy Eger akaratát Bánffy-párti volt és ellene volt annak, hogy érvényesüljenek a magyar nemzet jogai? Hiszen ebben az irányban egyetlen egy halandó döntött.

Az ellenzék természetes szerepe nemcsak az ellenőrzés, hanem (ha csak lehet) a kormány megbuktatása is. Ha e természetes szerepét úgy értelmeznék az ellenzék, hogy a kormány minden tevékenységét megakasztja, nemcsak élve, hanem vissza is élve-fennálló parlamenti jogival, — akkor ez az ellenzék, méltán ellenszenvesé válnék, ha csak igazolásul be nem bizonyítaná, hogy a kormány, melyet meg akar buktatni, a közügyekre, az országra,

a nemzetre nézve közveszélyessé lett, mint volt az ugynevezett darabont kormány.

Ebben az esetben az ellenzék a pártérdek és pártszerevély szembe helyezné a közérdeket és azzal a jogos közkívánsággal, hogy a törvényhozó testület törvényeket hozzon és ne két szó, az igen és nem ismétlésében merítse ki tevékenységét.

Azonban midőn az ellenzék a kormány minden más javaslatát ellenőrzi és megvitatja bár, de egyiknek törvényerőre emelkedését sem gátolja meg, és csakis egyetlen egy ügyben áll ellen, abban a minék a nemzet (egész a legutolsó választásig) mindig fokozódó többsége teljes erejével több mint tíz évig ellenállt, — akkor ezt az ellenállást rendszeres obstrukciónak elnevezni nem lehet. Legkevésbé lehet akkor, a midőn mint annak a hagyományos kísérletnek fokozott ismétlésével áll szemben a nemzet, amelylyel a roskadásig akarják a nemzet pénz- és véradoját növelni, anélkül, hogy a katonaság kielégítését a nemzet törvényes jogainak legkisebb mérvű elismerésével vásárolnák meg. Mikor remélheti a nemzet, hogy a legesekélyebb mértékben is célt ér, ha nem akkor, a mikor a töle követelt áldozatot feltételhez kötheti? A vér adót feltételekhez kötni olyan jog, mely az 1867. XII. törvénycikkben is benne van. Magán ember nagylelkűségi odaadásban megadhat mindent, amit töle kérnek, de a nemzetéből elengedni az őt megilletőt, nem szabad.

Ha az igaz lenne (a minék fellevese ellen fellázad magyar lelken), hogy a magyar jogok védelme ellenszenvesé lett a nemzet előtt, akkor bizvást elmondhatnók, hogy vége Magyarországnak; mert vége lenne annak a szellemnek, mely századokig eltette és ép erőben, fiatalságban fenntartotta az ősi tölgvet, bármennyire rágódott törzsén és gyökerén, a rátelepedett és rajta élők raja.

Mondják, hogy nem szép az ellenzék fegyvere, és ez könnyen meg is lehet. Magam is más esetekben elítéltem. De e fegyver olyan, amilyen most van; bár hiszem, hogy később lesz majd szebb fegyver is. De talán szép a *sion tomahawja*, amelylyel életét, családját, otthonát védi? Nem, uraim, nem a fegyver határoz a nagyküzdelmekben, hanem a cél. A cél pedig nem más mint: nem engedni, hogy a nemzetnek tízéves kitaró küzdelme teljes vereséggel végződjék s a lojalitás, a kívánságok mérséklése, a béke és egyetértés keresésének minden utatkozott jelei, hiába elveszve lettek legyen, mert még mindig van a nemzeti életnek egy olyan tere, még pedig az államiságnak legfontosabbika, amelyen a nemzet akarata semmi és a magyar állam maga is semmi!

Kérdem, lehet-e ez a cél ellenszenves a magyar nemzet előtt?

Megmondtam már pártunk utolsó értekezletén, de nem felesleges ezt a sajtóban is ismételni.

Mindnyájan évek óta kívánjuk, hogy midőn hosszú időre, igen nagy új megterheltetés elvállalásáról van szó, (ugy is előtérben lévén a választói reform, nyujtassék alkalom a nemzet sokkal szélesebb rétegeinek arra, hogy ezek határozzanak pénzük és vérük ily súlyos igénybevétel felett.

Ebből az óhajtasból, mely évek óta áthatja a függetlenségi pártot árnyalatkülömbőség nélkül, és amely évekig az egész koalíció hivatalosan vallott programja is volt, most a szociálisták a véderőreform elleni küzdelmet a választói jog reformjáért folyó küzdelembe akarják befojtani, az utóbbit az előbbi köpenyegébe burkolni. Néha kitör belőlük a bevallás, mint például a nagykanizsai Zala című hírlapjukban, amelyben csak a napokban kérdezték egy érdemes függetlenségi és negyvennyolcas Justh-párti képviselőtől, hogy ha közömbös előtte az ismert jelszavas reform, „akkor miért obstrukció a képviselőházban“?

Ez megmutatja, hogy szerintük miért folyik az obstrukció; és hogy ők mit és csakis mit támogatnak benne. És ez magyarázza azt is, hogy az ország sok részén miért ellenszenves az obstrukció? Az ország e részeiben azt sejtik alatta, amivé a szociálisták akarnák, hogy legyen; az ország igen nagy részében pedig elítélik azt a kitarást, amelylyel a szociálisták közül igen sokan a magyar hazafiság feltétlen vallását visszautasítják. Az ország igen nagy többsége még mindig vallja, hogy a magyar hazában a magyar hazafiság, a jogszerzés alapja és kelleke. Én is, ki a hontalanságban, visszagondolva a nemzet önvédelmi harcára, lelkemben leborultam a nép névtelen és jogtalan fiai előtt, kik meghaltak jogtalanul, a csaták terén küzdve a magyar hazáért, leirhatatlan megdöbbenéssel és fájdalommal láttam, midőn negyvennégy évi hontalanságból hazajöttem, hogy most már vannak a nép fiai közül százezrek, akiknek lelkéből kihalt a honszerelm. Soká nem is akartam hinni szemeimnek.

De tudják meg az aggodalmaskodók, hogy az obstrukció a leghatározottabban a nemzeti jogokat ridegen kizáró és a nemzet adózó képességét kiméretlenül meghaladó véderő-reform ellen folyik.

Ne keressék a parlamentben azt, ami a parlamentben nincs, — bár szó van róla némely népgyűlésen — a parlamentben küzdök egyhanguan vallják, hogy a küzdelem tisztán a véderő-reform ellen folyik.

Ha a 67-es politikusból 48-as lesz — dicsőség. Ellenben ha 48-as elvű válik 67-essé — visszafejlődés, elkoresosodás... Mennyi kores-politikus van nálunk!?

A politikai helyzetéről.

Némelyek szerint a kormány bukása véglegesen befejezett tény, mások szerint a Khuen-kormány továbbra is megtartja az uralmat, bármi történjék. Az ellenzék pedig tovább folytatja lelkes és kitartó küzdelmét, mely mással, mint teljes győzelemmel nem is végződhetik.

Hiába szállítják a mesterségesen kipróbált bizalmi nyilatkozatokat a törvényhatóságok terneiből; ezek csak olyan ideiglenes orvosszerek, mint a halálra vált embernek az éter-injekciók. Ennek a rendszernek bukni kell és bukni is fog, mert a nemzeti felháborodás elsöpri, mint olyant, mely erkölcsötelen, reánk csak terhet rak és idegen érdekeket szolgál.

Marostordában ismét felborult a béke szekere. Haller János gróf főispánnak sikerült megnyergelnie Dr Bernády polgármestert és a város törvényhatóságától 39 szóval 27 ellen az ellenzék parlamenti küzdelmének elítélését kiforszírozni Bedőházy János a kérdés feltevése ellen felebbezést jelentett be és vasárnap tiltakozó népgyűlés lesz a kierőszakolt határozat ellen.

A képviselőházban pedig ozalatt vigen foly a katonai terhek ellen indított ellenzéki küzdelem. A mungók szavaznak a végletekig, addig, amíg Bécs, az ő gazdájuk meg nem unja és szétkergeti őket.

Mert, hogy ez lesz a vége, Kállay Tamás, a turnus-kápiár is tudja, aki százas bankokkal próbálkozott ismét népszerűséget vásárolni magának. Azonban a székelyeknek sem ment el mind a sütnivalójuk. A százásokat elfogadják, de azért a hitehagyott képviselő nem kell nekik sem most, sem jövőre.

Zetelakán is volt jövőre szerencsehalászni. Most azonban a puritán jellemű esperes látni sem akarta a hitehagyott politikust. A nép gondolatainak Brassay Imre segédlelkész adott kifejezést: ajtót mutatott az inkorrekt eljárású képviselőnek. Hogy a nép lelkéből beszélt, azt igazolta a helyeslés, valamint Biró S. Mózes és Biró Imre közbeszólása is.

Igen furcsa állapot, hogy a csendőrök és főszolgabíró asszisztálása nélkül, sőt annak ellenére megválasztott néhai függetlenségi jelölt, most képviselő létere a főszolgabíró támogatására szorult. Jó is, ha minél több százas bankról és csendőről gondoskodik a mostanihoz hasonló — ugynevezett beszámolóira, mert a cserben és szegyenben hagyott székelyek a tréfát ilyenkor nem ismerik s könnyen a Szakáts Zoltán képviselőjelölt szomorú sorsára juthat — különösen Oroszhegyben és egyebütt, a hova meg sem próbálta most ellátogatni. Pedig hát a százásokat ott is epedve várták — különösen a korcsmárosok, kik a választás óta többször ujjabb italkészlettel látták el magukat, de nem hitelre és nem ingyen...

Az E. M. K. E. születése.

Irta: Balásy Dénes

Budapest, szeptember hó.

A nagyemlékü Bartha Miklós 1880-ban politikai lapot alapított „Ellenzék” cím alatt Kolozsvárt. Bartha akkor már iróilag kipróbált tehetségének adta tanujelét, népszerűséggel bírt a városban és becsvágyán, meggyőződésén kívül politikai okok is sarkalták őt a lapindításra.

Bosznia 1878-iki katonai megszállása előtt az 1848-as függetlenségi párt, amely odáig a magyar parlamentben csak 30-40 taggal szerepelt, Bosznia elfoglalása után hirtelen 70-80 tagra szaporodott föl. Az új közös honfoglalás, a nagy költség és a kiöntött vér Boszniában, sok komoly embernek nem volt inyére Magyarországn. A politikai helyzet tehát szinte sürgette egy harcias ellenzéki lap megalapítását. A politikai helyzet kedvezett Bartha vállalkozásának is

Bartha Miklósnek a napokint megjelenő hírlapja: a Friss Ujság, hivatta lön az erdélyrészi fű getten érzelmű polgárok közlönyéül szolgálni. A lapot Stein János nyomdatulajdonos adta ki Részint ifjúkori barátság és azonos politikai meggyőződés, részint földszülte székely-magyar vérbeliség révén dolgozataival leginkább Ugron Gábor támogatta Bartha lapját, melynek a hírhedt Dienstl-Rüstow-affér országos reklámot szerzett. A közönség hamar megszerette és férfias határozott hangjáért leginkább a Friss Ujságot olvasta.

Maga az erdélyi közművelődési mozgalom szikrája a következő eset alkalmából pattant ki a lap által az erdélyi részekben.

„Keleti Testvéreink” cím alatt 1882-ben az akkor már meglehetősen népszerű Ellenzék dec. 5-iki számában, ott is az Irodalom rovatban egy kis közlemény, egy rövid, de forró könyvismertetés jelent meg e sorok írójától, a bukovinai magyarokról s a moldvai csángókról. A könyvet, vagy inkább füzetet, melyről az ismertetés szólt, a bukovinai származású székely: László Mihály, jelenleg országos képviselő írta. A füzet elbeszélése után a statisztikai adatok és tényközlmények a csángókról és a bukovinai magyarokról oly szemléltető tömörséggel voltak összeállítva az ismertetésben, hogy abból ötvenezzer magyar földoklő kétségbecsése hallatszott, akik a vérszopó oláh papok s az ólalkodó bukaresti kormány karmái közül esdő karokkal kiáltanak segítségért az anyaország felé.

A csángók hazatelepítésének eszméjével volt tele akkor a levegő. Részökre gyűjtések folytak országosan és Erdély szíve is feldebbant. Legmelegebben a csángók ügyét — a mint gondolható — Erdély védangyalai, a magyar nők karolták föl s adományokat küldöttek az „Ellenzék”-hez.

— Sziveskedjék bejönni a szerkesztő ur lakásába! — A kávéházban ülve, egy keddi napon este ezekkel a szavakkal szólított meg engem a Bartha inasa, a szerkesztőség szolgája, egy tigris-szakadt, mindig piros képű, mindig pislogó és mindig részeg tót atyafi. A szerkesztő ur mindnyájan hivatja az urakat, — tevé hozzá minden fontoskodás nélkül.

Az „Ellenzék”-nek akkor már rendes munkatársai voltak. Közöttük a lap körül így volt megosztva a munka: Bartha és Salamon Antal a vezércikkeket írták. Patakly Leó lap-összeállító, Törös Tivadar mindenfelét nyírt és kombinált, míg csekélységem az irodalom, a művészet és tárca körül forgolódott. Naponként az egész lap ugyszólvár ötünkötl telt ki.

— Mi történt, talán forradalom vagy háboru ütött ki? — kérdeztük nevetve egymástól, amint az utcán összetalálkoztunk.

Este nyolc óra felé mind az öten együtt ültünk már a Király-utcai földszintes, rostélyosablaku házban, Barthának egy szoba és előszobából álló lakásán. Az az egy szoba volt a szalon, háló, szerkesztőség és iroda. Másfél évvel azelőtt pár sornyí hírlapi közlés miatt Dienstl és Rüstow közös hadnagykok a védtelen Barthát itt vegdalták össze.

— Azért hívtam össze az urakat, — kezdé Bartha — hogy együtt tanácskozzunk, egyet-mást megbeszéljünk magunk között. Ami ma jelent meg a lapunkban, a Keleti testvéreink című cikk, nekem, uraim szöveget ütött a fejembe. Folyvást töprengek azóta magamban, — tömören és melegen van írva, ez volt rendes szójárása, így kell kérem írni a publikumnak. Uraim — folytatá Bartha — itt van előtünk a csángók ügye, az oláh memorandum most jelent meg Nagyszebenben, tudjuk, halljuk a bécsi Schulverein tagtöborzását, pénzügytést a százások között. Ezek ellen nekünk is kezdenünk kell valamit, mert mi a kormánytól semmit sem várhatunk, hi-

szen minden bajaink kuforrása a kormány magyartalan politikája. Ki mit gondol, mi volna most a teendő? Nekünk úgy látom, magunknak kell most kezdeni valamit, írni, agitálni, csinálnunk kell valamit uraim!

— Valamely nemzeti társulatban vagy nemzeti egyletbe — szólalt meg először Salamon Antal városi jegyző, mely a magyar kulturát nemcsak fejlesztené, de terjesztené is, kellene belevonni és tömöríteni az erdélyi társadalmat. — de miféle pénzzel és szervezkedéssel? Felülről és legfelülről magyar célokra bármilyen biztatás, vagy támogatás hiábavaló reménykedés részünkről. Jelenleg a törvényhatóságoktól sem lehet várni semmit.

— Igen ám! — viszonzá az elmés Patakly, de Bécsnek Schulverein kell, német szó, — nem magyar egylet.

— Csináljunk divatot mindenből, ami magyar és aki magyar — ajánlta Törös, az ujdónász, csapjunk reklámot neki a Mindenféle rovatban.

— A magyarosodás, mivelődés — elmélkedtem én — lassu termék; legtöbbit segítene rajtunk a kultura terjesztésében, ha több volna, vagy legalább volna Erdélyben ami nincs, a jó magyar iskola és tempium s a kitünő magyar tanító!

A vitatkozás belenyult a késő éjszakába. Többféle javaslat, tervzetet vetődött fel beszéd közben, de összefoglaló és realizálható eszmének utóvégre is a magyar egylet maradt meg egy megirandó, nem annyira felhívásféle, mint inkább tájékoztató vezércikk számára.

Az Erdélyi közművelődési egyesület jövődi megalakulására nézve ez a közös tanácskozás volt a kezdet. Ebből fakadt a Magyar Egylet című két vezércikk, amelyet másnap az Ellenzék 1882. december 5. és 6-iki számában név- és aláírás nélkül Bartha Miklós írt.

„Az állam magában elvont fogalom, — eszmélkedett ebben Bartha — de a kultura maga az élet”. „A magyar kultura terjesztés eszméjének csakis a társadalom az illetékes talaja.” Másutt gyűjt, áldoz, szervezkedik a társadalom, „de hát miamagunk, Erdély, a mákonyevők, mi nem teszünk semmit, belőlünk hiányzik a tetterő.” Így írt a többek közt Bartha.

A szózszerű két vezércikk gondolkodóba ejtette a közönséget. Mintha vészütz gyult volna ki, mint hajdanában a hegyeken hadijel gyanánt. A szerkesztőség tagjaihoz intézett biztatások és gratulációk tanuskodtak erről. Két hét múlva a két cikk megjelenése után, éppen karácsonyra, december 23-án megérkezett az első adomány az Ellenzékhez.

„Egy magyar kulturegylet alakítását Erdélyre nézve sürgősnek és szükségesnek tartom. Erre a kulturcélra Kolozsvár központtal háromszáz forintot ajánlok fel”.

Ezt a kijelentést és ajánlatot tette Barthához s a laphoz intézett levélben egy puritán egyszerűségű, de nagylelkű és áldott emlékeztető hazafi: Ujszékelyi Rafaj Károly. Udvarhelymegyei kisbirtokos székely, vére a csángóknak.

— Minden Demosthenesnél — lajstromoztam én örvendezve az értesítést a lap politikai hírei közé, minden Demosthenesnél szebben beszél a tett!

Háromszáz forint kulturcélra, közcélra! És ezt egymaga teszi egy egyszerű székely. Mily rengetek összeg volt az akkor! És mekkora lelkesedés, ujongás a szerkesztőség tagjai között! Ime, a toll, az eszme mégis csak hatalom.

Némi előkészület után, taggyűjtés, tervzetés meg alapszabály-készítés által — három évvel később (1885.), ily előzmények és okok, ily befolyások utjain keresztül alakult meg végképpen a magyar egyletből az

Nagy feladat mai napság

Lányokat jól nevelni. Pedig az emberiség boldogsága nagyrészt e ettől függ. Ezt a nehéz munkát rendkívül megkönnyebbiti Dolinay Gyula főszerkesztő „Lányok Lapja” mely havonként kétszer 1-én és 15-én igen sok képpel és oly kiválóan hasznos, szórakoztatva oktató s háziassan nevelő gazdag tartalommal jelenik meg, hogy azt bárki a legnyugodtabb lelkiismerettel adhatja leánygyermekéi kezébe. Az előfizetési ára csak két korona negyedévenként. Mutatványszámot a „Szekely-Udvarhely”-re való hivatkozással ingyen küld a „Lányok Lapja” kiadóhivatala Budapest, VIII. Mária ut 2

Arany, Ezüst, Vas, Bronz, Porcellán és **Régiségeket** megbízatásból azonnal megvásárol, esetleg értékel vagy utasítást ad.

Hagyatéki árveréseken mint vevő résztvesz. Arany, briliáns ékszereket, ezüst tárgyakat (tört állapotban is) bármilyen összegre vásárol

Dietrich Gyula ötvösmester. **Kolozsvárt.** Levélbeni megkeresésre azonnal válaszol. Sügönycim: **Dietrich ékszerész Kolozsvár**

Eladó ház. Szekelyudvarhelyt Báhori utca 2. sz. alatt 5 szobás ház szabad kézből eladó. Bővebb felvilágosítás nyerhető ugyanott.

Zongora-, ének-, zene-elméleti és gyakorlati órákat

fiuk- és leányok részére igen mérsékelt áron elvállal, ugyszintén mindennemű női kézimunkát, himzési, olaj- és ívegfestést művészi kivitelben teljesít özv. Mihálovits Bólané tenárné Szekelyudvarhelyt, Petőfi-u. 31. szám.

Ki a Yes-Oui-Si

emű lepot megrendeli, játszva — tanulni megerőltetés nélkül és az úton az angol és francia nyelveket alaposan megtanulhatja. Előfizetési ára negyedévre 1—1 kiadása csak 3 K. Kiadóhivatala Budapest, VI. Andrássy-ut 97. sz. a „Szekely-Udvarhely”-re való hivatkozással mutatványszámot szívesen küld bárhova.

A Talmud magyarul.

Egyre halljuk a Talmud-morát, Talmud-erkölcsöket emlegetni, bár a legtöbb ember ismeri a Talmudot, nem ismeri éppen azokat a részeket, amelyek a keresztény világot érdeklik s melyeket saját jól felfogott érdekeinek megővése céljából ismerme kellene. A Talmud a zsidó rabbiképzők tananyaga, ez az ő teológiájuk. Nincs az a pikáns pornographia, nincs az a rémregény, ami ennél érdekesebb lenne. A Talmud kivonatos, de szöszertint fordításban most jelenik meg 320 kvartoldalon. Ára 10 korona. Népies kiadás 2 K, 2 drb 3 K, 3 drb 4 korona. Megrendelhető: „A Kereszt” kiadóhivatalában Budapest, III. Nád-utca 1. szám.

Eladó motorkocsi.

Puch-fele motorkocsi, 7 lovas, 3 személyes, kitűnő hegymászó, nagyobb kocsi vétele miatt — olcsón eladó. Megtekinthető Orosz Sándornál 16-u. 2. Szekelyudvarhely

Hirdetés az üzlet lelke! Hirdetés nélkül nincs forgalom! HIRDESEN lehet a „Szekely-Udvarhely”-ben

NIGRIN
(Fernolenit)
A legjobb cipőkrém
Mindenütt kapható!
A bécsi vadászati kiállítás arany éremmel kitüntetve

1848 eredeti francia angol, és amerikai toalettmódeli közül a **BUDAPESTI BAZAR** egy évfolyamában. Előfizetési ára: **negyedévre 2 korona.** Ingyen mutatványszámot küld a „**BUDAPESTI BAZAR**” kiadóhivatala Budapest, VIII. Baross-u. 22. (Budapesti Bazar-ház.)

B O R I!

Erőnemesül Gyula Szekelyudvarhelyi boragyártó (kedőnő) a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható A kedvező szüreti kilátásokra való tekintetből ármérséklés.

ÉRTESETÉS.

Cipőraktáromat leszállított árak mellett kiárusítom.

Szükségletét mindenki saját érdekében el ne mulassza nálam beszerezni.

Tisztelettel
Szentkovits János Utóda

Kész blonsok és gyermekruhák. Kész aljak és kosztümök mélyen leszállított árakban kaphatók.

SZEKELY-UDVARHELY

tiszta 48 as függelvényű lap, Udvarhely egy legelterjedtebb közlönye. Megjelenik hetenként 2 szer. Előfizetési ára félévre 5 K. Elterjedtségét fogva hirdetésekre a legalkalmasabb.

Emle Adria Rákóczy Szt-István Szepesi len legjobb magyar gyártmányú díszleveledpapirok. Ezekon kívül közönséges és finom, szines és virágos levedpapirok és borítékok, levél-kártyák, gyász- **Képes levelezőlapok** 20-féle helybeli felvétel, levedpapirosok stb. Nagy választék tájképes, virágos, genre, művész- és alkalmi kártyákból és üdvözlő jegyekből

Allandóan kaphatók mindenféle **kész nyomtatványok**, u. m. községi, körjegyzői, szolgabírói, végrehajtói, ügyvédi, lelkészi, iskolai, üzleti és különféle magánügyi nyomtatványok.

NYOMTATVÁNYRAKTÁR

KÖNYVNYOMTATO- ÉS KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET

BETEGH PÁL

KÖNYV-, ZENEMŰ- ES PAPIRKERESKEDÉS

Mindenféle színű, nagyságu, súlyú és minőségű irodai és irodai

PAPIROSOK

vonalzott és sima levedpapirok, vonalzott és rovatos papirok, rajzpapirok, írógeppapirok, csomagoló és selyempapirok, másolópapirok, itató-papirok, szűrőpapirok, torta- és befőzőpapirok, könyvkötő-papirok és papírkülönlegességek. Kártyapapirok.

Lemez-papirok minden sulyban. hangjegypapirok. Sorvezetők.

Irkák, füzetek,

jegyzetkönyvek, hangjegyfüzetek, rajzfüzetek, vázlatkönyvek, diszminták, szépírási és rendezési minták. Olcsó legyező-falrajzok, klozetpapirok, szivarkahüvely, szivarka s névjegylárcák Dohány-ésszivartárcák bőrből és fémből. Bőrtárcák, pénzes-érszények okmány és írománytáskák.

Szekelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. (saját ház).

Ajánlja modern gépekkel szakszerűen berendezett villam-motoros

KÖNYVNYOMDÁJÁT

mindenféle könyvnyomdai munkák, u. m.: művek, füzetek, tablázatok, hatósági és üzleti nyomtatványok, meghívók, eljegyzési és esküvői kártyák, névjegyek, falragaszok, körlevelek, gyászjelentések stb. pontos és jutányos áron való elkészítésére. Ajánlja továbbá

könyvkötészetét

honnan izléses munkák a legrövidebb idő alatt olcsó áron kerülnek ki

Acélírótollak, rondtollak, íveg-tollak, tollszárak, dísztollszárak. **Írók, fekete, szine** írók, notes-írók, csavarírók (crayonok), zsebírók, csavaríróbetétek, íróvédők, íróhegyezők. **Kréták**, iskolai, kávéházi és fájelző kréták, szines kréták. **Tinták**, legjobb irodai és másoló tinták, szines, vegy- és ruhajelző-tinták, bélyegzőfesték, tus, mézga, folttisztító, bronz.

HEGEDŰ, hegedűvonó, hurok, hegedű-iskola, hegedű-alkatrészek. Gramophon és fonográfok, lemezek és hengerek. Hang-gó-sípek és rímák. **Mono-grammok** fehérnemű és levedpapijelzésre. Kézi nyomda. Különféle bélyegzők, pecsétnyomók, pecsétjegyek, pecsétviasz, festékpárnák, ostyák. Ajtóablak és névfeliratok öntött fémből, erdészkalapácsok gyári árban.

A hazai és külföldi jeles írók művei, ifjusági iratok és képeskönyvek folyton vannak készletben. Teljes Magyar Könyvtár. A szekelyudvarhelyi középiskolákban és a városi és megyei elemi népiskolákban használatban levő összes tankönyvek rak-tára. Szótárak, térképek, naptárak, inakönyvek, albumok, emlékkönyvek, üzleti beíró könyvek, főlkönyvek, pénztárkönyvek, naplók, jegyzőkönyvek, másolókönyvek, bevásárló könyvek, zsebkönyvek (notesek), pénztártömbök (Block), bárcá és szelvénykönyvek.

Körzők,

vonalzók, háromszögek, szögmérő, rajzdeszkák tolltokok, itató deszkák, olaj-s zfesték minden színben. Ecsetek. Irodai és zsebtintatartók, disztintatartók, toll-állványok, szivacs-esze, író-mappák. Legjobb dörzsmézőgák, gummiszalagok. — Rajzszögek, szőnyegszögek, képesok stb